

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 25-76- 5971

Chișinău

7 iunie 2023

Parlamentul Republicii Moldova

Copie: Comisia mediu

În contextul demersului CM-04 nr.90 din 10 mai 2023, și urmare a audierilor în cadrul Comisiei parlamentare mediu, a autorităților vizate, se remite Raportul consolidat și actualizat al Guvernului privind executarea punctului 2 din Hotărârea Parlamentului nr.200/2022 *cu privire la Raportul Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile și determinarea impactului asupra mediului.*

Prezentarea raportului Guvernului în ședința în plen a Parlamentului va fi asigurată de către dna **Iordanca-Rodica IORDANOV, ministrul mediului**.

Anexe: - 35 file.

Secretar general al Guvernului

Artur MIJA

*Ex.: Viorica Mustea
Tel.:022-250-128*

Casa Guvernului,
MD-2012, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

E-mail:
cancelaria@gov.md

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

06 iunie 2023 Nr. 09-05/1125

La nr. _____ din _____

Cancelaria de Stat

În contextul audierilor în cadrul Comisiei mediu a Parlamentului Republicii Moldova pe parcursul anilor 2022-2023 (ultima ședință fiind la data de 06 iunie 2023), a autorităților vizate în Hotărârea Parlamentului nr. 200/2022 cu privire la Raportul Comisiei de anchetă, a Planului de implementare a recomandărilor conform Hotărârii Parlamentului nr. 200/2022 cu privire la Raportul Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile și determinarea impactului asupra mediului, aprobat prin Ordinul Ministerului Mediului nr. 93 din 10 noiembrie 2022, și în vederea asigurării executării prevederilor Art. II din Hotărârea nominalizată, ce ține de prezentarea de către Guvernul Republicii Moldova a raportului Parlamentului Republicii Moldova, la caz Ședința în Plen de audiere a Raportului Guvernului fiind preconizată pentru data de 08 iunie 2023, **Ministerul Mediului prezintă Raportul de implementare generalizat** (la situația din 05.06.2023) a Recomandărilor conform Hotărârii Parlamentului nr. 200/2022 cu privire la Raportul Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile și determinarea impactului asupra mediului, și **Nota informativă la Raportul de implementare** cu informații la aspectele evidențiate inclusiv la ședința Comisiei mediu a Parlamentului RM din 25 mai 2023.

Anexă: Raportul de implementare generalizat pe 28 file, conform anexei nr. 1.
Nota informativă actualizată pe 7 file, conform anexei nr. 2.

Ministru

Iordanca-Rodica IORDANOV

RAPORT DE IMPLEMENTARE

a recomandărilor conform Hotărârii Parlamentului nr. 200/2022 cu privire la
Raportul Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile
și determinarea impactului asupra mediului (situația din data de 05.06.2023)

Recomandarea	Acțiune	Indicatori de produs/ rezultat	Termen propus (zile)	Responsabili (Instituția)	Măsurile realizate	Termen ajustat/ propus spre extindere (zile)	Comentarii
1	2	3	4	5	7	8	9
Recomandările comisiei de anchetă privind reglementările cadrului normativ și instituțional al protecției subsolului							
1.1. Reevaluarea competențelor instituționale în domeniul exploatării subsolului.	1.1.1. Revizuirea și reglementarea în Codul subsolului a atribuțiilor Guvernului, Ministerului Mediului, AGRM, Agenției de Mediu, IPM în procesul de administrare, precum și în procesul de folosire și protecție a subsolului.	- Proiect de lege pentru modificarea Codului subsolului și elaborat și remis Parlamentului. - HG cu privire la modificarea unor Acte normative aprobate. - Proiect HG cu privire la reforma administrativă în domeniul mediului aprobată.	120	MM, AGRM, IPM, AM	În proces de executare. - Prin Ordinul MM nr. 53 din 13.06.2022 a fost instituit grupul de lucru pentru modificarea Codului subsolului nr. 3/2009. - În paralel pe platformă parlamentară s-a inițiat un grup de lucru pentru elaborarea modificărilor la Codul subsolului. - Proiectul HG cu privire la reforma administrativă în domeniul mediului este în curs de elaborare/aprobare.	365/09.2023	Codul subsolului va fi modificat, de comun cu grupul de lucru pe platformă parlamentară, s-au organizat 4 ședințe a grupului de lucru, după aprobarea reformei administrative.
1.2. Revizuirea procesului de atribuire a	1.2.1. Revizuirea modului de elaborare a listelor de sectoarelor de subso	Proiect de modificare a HG nr.	90	MM, AGRM,	Implementat Prin Hotărâre Guvernului nr. 281/2023 a fost modificată și		În cadrul MM s-au emis 3 Ordine cu privire la aprobarea

sectoarelor de subsol prin concurs.	scoase la concurs, periodicitatea întoarcerii lor și frecvența.	570/2009 aprobat	90	MM	completată Hotărârea Guvernului nr. 570/2009 cu privire la aprobarea unor acte normative în vederea implementării prevederilor Codului subsolului, situație ce a deblocat procesul de organizare și desfășurare a concursurilor publice pentru dreptul de folosință asupra sectoarelor de subsol pentru prospecțiuni și explorări sau pentru extragerea substanțelor minerale utile.	listei cu sectorul de subsol scos la concurs pentru cercetare geologică nr. 82, 83, 84 din 17 mai 2023.
1.2.2 Reevaluarea modalității de încheiere a contractului pentru dreptul de folosință a sectoarelor de subsol, inclusiv și conținutul-cadru al contractelor.	Contracte-model revizuite și aprobate prin Ordinul MM	90	MM	<p>Implementat</p> <p>Prin Ordinul MM nr. 115 din 12.12.2022 au fost actualizate și aprobate Contractele-tip de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol.</p> <p>Au fost semnate 9 contracte de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol pentru cercetare geologică și 17 Contracte (acorduri adiționale) pentru atribuirea în folosință a sectoarelor de subsol pentru extragerea de subsol pentru substanțelor minerale utile.</p>		
1.2.3 Revizuirea cadrului normativ privind procedura de atribuire a perimetrelor geologice și miniere.	Proiect de modificare a HG nr. 570/2009 aprobat.	90	MM, AGRM,	<p>Implementat</p> <p>Prin Hotărâre Guvernului nr. 281/2023 a fost modificată și completată Hotărârea Guvernului nr. 570/2009 cu privire la aprobarea unor acte normative în vederea implementării prevederilor Codului subsolului, situație ce a deblocat procesul de organizare și desfășurare a concursurilor publice pentru dreptul de folosință asupra sectoarelor de subsol pentru prospecțiuni și explorări sau</p>		

		Proiect de Lege pentru modificarea Codului de beneficiarului subsolului de perfecționare a pr. perimetrului minier în sistemul de coordonate MOL DREF-99, indiferent de anul atribuirii	30	MM, AGRM	pentru extragerea substanțelor minerale utile		Pentru realizarea acțiunii se propune inițierea unor măsuri de inventariere și reevaluare a zăcămintelor limitate stabilite în sistemele convenționale. Lucrările de transpunere în sistemul Moldref-99 urmează a fi făcut sub controlul instituțiilor de stat.
1.3 Elaborarea și aprobarea unui Regulament cu proceduri de modificare pentru fiecare caz de perfecționare a perimetrului minier	1.3.1 Elaborarea modificărilor Codul subsolului prin obligarea beneficiarului subsolului de perfecționare a pr. perimetrului minier în sistemul de coordonate MOL DREF-99, indiferent de anul atribuirii	Proiect de Lege pentru modificarea Codului subsolului elaborat și remis Parlamentului.	30	MM, AGRM	În proces de executare. - Prin Ordinul MM nr. 53 din 13.06.2022 a fost înstituit grupul de lucru pentru modificarea Codului subsolului nr. 3/2009. - În paralel pe platformă parlamentară s-a inițiat un grup de lucru pentru elaborarea modificărilor la Codul subsolului.	365 / 09.2023	Pentru realizarea acțiunii se propune inițierea unor măsuri de inventariere și reevaluare a zăcămintelor limitate stabilite în sistemele convenționale. Lucrările de transpunere în sistemul Moldref-99 urmează a fi făcut sub controlul instituțiilor de stat.
	1.3.2 Pct. 3 al HG nr. 1131/2016 de completat cu prezentarea planurilor topografice de dezvoltare a lucrărilor miniere în format digital (.dwg) în sistemul de coordonate MOL DREF-99.	Instrucțiuni și aprobate prin ordinul MM	30	MM, AGRM, IPM	În proces de implementare. Prin Ordinul MM nr. 32 din 17.02.2023 a fost creat grupul de lucru pentru elaborarea Instrucțiunii privind elaborarea și coordonarea Planurilor anuale de dezvoltare a lucrărilor miniere	270 / 06.2023	Conexă cu acțiunea nr. 1.4.1
1.4 Elaborarea conținutului cadru pentru Planurile de dezvoltare a lucrărilor miniere, și al Proiectul tehnic de exploatare.	1.4.1 Instrucțiunile privind elaborarea și coordonarea Planurilor anuale de dezvoltare a lucrărilor miniere și Conținutul cadru al proiectelor tehnice (tehnologice) de exploatare a zăcămintelor.	Instrucțiuni și aprobate prin ordinul MM	30	MM, AGRM, IPM	În proces de implementare. Prin Ordinul MM nr. 32 din 17.02.2023 a fost creat grupul de lucru pentru elaborarea Instrucțiunii privind elaborarea și coordonarea Planurilor anuale de dezvoltare a lucrărilor miniere	270 / 06.2023	
	1.4.2 Instrucțiunile privind Conținutul cadru al proiectelor tehnice (tehnologice) de exploatare a zăcămintelor.	Instrucțiuni elaborate și aprobate	30	MM, AGRM, IPM, MIDR	Inițiat. Sunt necesare de elaborat Normele de proiectare a exploatarea miniere	270 / 02.2024	(Nr. 889/07 din 15.12.2022 AGRM) AGRM prin scrisoarea nr. 847/04 din 05.12.2022 a solicitat MIDR elaborarea conținutului cadru a l proiectelor tehnice pentru exploatarea

1.5 Elaborarea și/sau aprobarea, precum și actualizarea unui șir de acte normative și regulatorii.	1.5.1 Elaborarea și aprobarea HG „pentru aprobarea Regulamentului privind ordinea constituirii și utilizării mijloacelor speciale”								zăcămintelor și spațiilor subterane în scopuri nelegate de extragere. Sunt necesare de elaborat Normele de proiectare a exploatărilor miniere (de comun cu MIDR, INCERCOM)
	1.5.2 Elaborarea și aprobarea HG „pentru aprobarea Regulamentului privind controlul geologic de stat și supravegherea minieră;	Proiect de Hotărâre Guvernului elaborată și aprobată	de	120	MM, IPM, AGRM	Neinițiat.	270	Nr. 1603 din 15.11.2022 – IPPM prin Dispoziția nr. 17-d din 30.09.2022 a inițiat elaborarea regulamentului-cadru privind exercitarea controlului de stat de către inspectorii de mediu, Metodologia de exercitare a controlului de stat în domeniul protecției, folosirii subsolului și resurselor funciare.	
	1.5.3 Elaborarea și aprobarea HG „pentru aprobarea Regulamentului privind modul de amplasare a construcțiilor pe suprafețele cu zăcăminte de substanțe minerale utile”	Proiect de Lege pentru modificarea Codului subsolului nr. 3/2009.	120	MM, AGRM, IPM,	Inițiat. - Prin Ordinul MM nr. 53 din 13.06.2022 a fost instituit grupul de lucru pentru modificarea Codului subsolului nr. 3/2009.	365 / 09.2023	Reglementările date vor fi incluse în proiectul de lege cu privire la modificarea Codului subsolului nr. 3/2009.		
	1.5.4 Elaborarea și aprobarea HG „pentru aprobarea Regulamentului privind modul de prezentare a dărilor de	Proiect de Hotărâre Guvern elaborat și promovată	de	120	MM, AGRM	Executat Nu este necesar deoarece este stabilită procedura privind prezentarea dărilor de seamă de către beneficiarii subsolului	120 / 06.2023		

	seamnă de către beneficiarii subsolului”;				prin HG Nr. 1131 din 12-10-2016 „pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prezentare de către beneficiarii subsolului a rapoartelor privind mișcarea rezervelor de substanțe minerale utile”		
1.5.5	Elaborarea și aprobarea HG „Despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de atribuire a sectoarelor de subsol pentru cercetarea geologică din contul mijloacelor financiare ale solicitantului”		120			365	În prezent cercetările geologice se efectuează doar din contul mijloacelor financiare ale solicitantului conform HG nr. 570/2009.
1.5.6	Elaborarea și aprobarea HG „pentru aprobarea Regulamentului privind extragera substanțe minerale utile pentru necesitățile proprii ale proprietarilor funciar”;	Proiect de Hotărâre Guvern elaborat și promovat.	de 120	MM, MAIA, AGRM	Neinițiat.	365	Poate fi elaborat după o evaluare a oportunității și operarea modificărilor necesare la Codul subsolului nr. 3/2009.
1.5.7	Elaborarea și aprobarea Hotărârii Guvernului „Despre aprobarea Regulamentului privind modul de finanțare a lucrărilor de cercetări geologice de la bugetul de stat”;	Proiect de Hotărâre Guvern elaborată și promovată.	de 120	MM, AGRM	Neinițiat.	365	Termenul oportunitatea reglementării va fi analizată suplimentar în contextul modificărilor la Codul subsolului
1.5.8	Elaborarea și aprobarea Hotărârii Guvernului „Despre aprobarea Regulamentului privind modul de creare și folosire a mijloacelor fondului de lichidare și recultivare”;	Proiect de Hotărâre Guvern elaborată și promovată.	de 120	MM, AGRM, IPM, MF, SFS	În proces de executare. 17.02.2023 a fost creat grupul de lucru pentru elaborarea Regulamentului.	270 / 12.2023	Termenul recomandat este insuficient din cauza complexității procedurii
1.5.9	Elaborarea și aprobarea Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului	Proiect de Hotărâre Guvern elaborată și	de 120	MM, AGRM	În proces de executare. Proiectul Regulamentului este elaborat, urmează examinarea, consultarea și promovarea.	180 / 07.2023	Conex Nomenclatorul serviciilor și tarifelor prestate de AGRM.

	privind modul de efectuare a expertizei de stat a informației geologice;	promovată.						
1.5.10	Elaborarea și aprobarea Regulamentului cu privire la descoperirea zăcămintelor de substanțe minerale utile;		120			Neinițiat.	365	Se propune excluderea acestor prevederi din Codul subsolului ca lipsite de oportunitate.
1.5.11	Elaborarea și aprobarea Regulamentului ce privește cantitatea limită a rezervelor de substanțe minerale utile atribuită unui agent economic.		120	MM, AGRM, ME, MF	Inițiat.	365 / 09.2023	Prevederile date vor fi examinate și incluse în proiectul de Lege pentru modificarea Codului subsolului nr. 3/2009.	
1.5.12	Elaborarea și aprobarea Instrucțiunii privind evaluarea prejudiciului cauzat mediului în rezultatul nerespectării legislației privind folosirea subsolului;	Instrucțiune aprobată prin Ordinul Ministerului Mediului	120	MM, IPM, AGRM	În proces de executare. În cadrul proiectului "Justiția Verde" a fost creat un grup de lucru axat pe analiza cadrului legal existent și elaborarea proiectelor de acte normative privind evaluarea prejudiciilor pe toate compartimentele de mediu.	189 / 06.2023		
1.5.13	Elaborarea și aprobarea Instrucțiunii de executarea a lucrărilor de topografie minieră și ținare a documentației grafice miniere;	Instrucțiune aprobată	120	MM, AGRM, IPM	Neinițiat.	180 / 06.2023	Termenul recomandat este insuficient din cauza complexității actului normativ	
1.5.14	Elaborarea și aprobarea Regulamentului privind stabilirea procedurii și modului de sistare totală sau parțială a activității de exploatare a subsolului;	Proiect de Hotărâre de Guvern	120	MM, IPM	Neinițiat.	365 / 06.2023		
1.5.15	Elaborarea și aprobarea Regulamentului privind modul de trecere la pierderi a substanțelor minerale utile de la balanța de stat și a întreprinderii miniere.	Proiect de Hotărâre de Guvern elaborată și promovată.	120	MM, AGRM, IPM	Inițiat. În proces de elaborare de către AGRM.	270 / 08.2032	Termenul recomandat este insuficient din cauza complexității actului normativ	

<p>1.6 Modificarea art. 56 (al. 1) din Codul Subsolului, și pct. 20 anexa nr. 1 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului cu impunerea obligativității de obținere a acordului de mediu cu evaluarea impactului asupra mediului</p>	<p>1.6.1 modificărilor la art. 56 (alin 1) Codul Subsolului, precum și punctul 20 anexa 1, Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.</p>	<p>Proiect de lege de modificarea Codului Subsolului elaborat și remis Parlamentului. Proiect de lege pentru modificarea Legii nr. 86/2014 elaborat și remis Parlamentului pentru aprobare.</p>	<p>60</p>	<p>MM, AM</p>	<p>Implementat. Legea 86/2014 a fost modificată prin legea nr. 226 din 30.09.2022 privind modificarea unor acte normative.</p>	<p>365 / 09.2023</p>	<p>Termen corelat cu acțiunile de modificare a Codului Subsolului. Modificările la Legea nr. 86/2014 (și cadrul normativ conex) intră în vigoare în vigoare 21.10.23.</p>
<p>1.7 Elaborarea prevederilor clare privind schimbarea destinației terenului în cadrul legal ce ține de subsol, dar și în cel funciar</p>	<p>²⁹Elaborarea proiectului HG pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1170/2016³⁰</p>	<p>Proiect de modificare a HG nr. 1170/2016 elaborat și promovat</p>	<p>60</p>	<p>MM, AGRM, MAIA, ARFC</p>	<p>Implementat. Agenția (ARFC) în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a elaborat și promovat modificări la Hotărârea Guvernului nr.1170/2016 la capitolul schimbarea destinației terenului. S-a completat pct.27 al regulamentului enunțat cu prevederile ce țin de elaborarea încheierii pedologice privind determinarea notei de bonitate a solurilor, pentru terenurile reîncadrate în circuitul agricol sau fondul silvic după recultivare. Scopul fiind calcularea prejudiciului cauzat de degradarea stării de calitate a solului, în conformitate cu pct. 11 din nota anexă la Legea nr. 1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului și</p>		

					<p>restricționarea transiterii, schimbării categoriei destinației terenurilor, pentru extinderea carierelor fără prezentarea actelor la recultivarea terenurilor, conform proiectului și planului calendaristic de exploatare</p>		
<p>1.8 Controlul geologic de stat și supravegherea minieră se recomandă a fi analizată oportunitatea scoaterii parțiale sau integrale de sub incidența Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător</p>	<p>1.8.1 Elaborarea proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător</p>	<p>Proiect de Lege elaborat și remis Guvernului pentru aprobare</p>	<p>90</p>	<p>MM, IPM, ME</p>	<p>În proces de executare. MM în comun cu instituțiile din subordine este în proces de evaluare a oportunității excepțării parțiale sau integrale a controlului ecologic de sub incidența Legii nr. 131/2012</p>	<p>189 / 365</p>	<p>Termenul recomandat este insuficient din cauza complexității procedurii</p>
<p>1.9 Proiect de lege pentru completarea și modificarea Capitolului IX din Codul penal al Republicii Moldova.</p>	<p>1.9.1 Elaborarea unui Proiect de lege pentru completarea și modificarea Capitolului IX din Codul penal al RM, la compartimentul protecției mediului și intereselor publice.</p>	<p>Proiectul de lege pentru modificarea Codului penal elaborat și remis Guvernului</p>	<p>90</p>	<p>MJ</p>	<p>În proces de executare. MM a elaborat și remis MJ propuneri de modificare, înregistrat la Cancelaria de Stat cu nr. unic 533/MJ/2022, se află la etapa de definitivare și urmează a fi transmis spre aprobare în ședința Guvernului</p>	<p>90</p>	
<p>1.10 Elaborarea și aprobarea unei Instrucțiuni noi privind prețul de cost a resursei minerale luată ca referință la calcularea prejudiciului adus mediului cu menționarea expres al</p>			<p>120</p>	<p>MM, IPM</p>	<p>În proces de executare. În cadrul proiectului "Justiția Verde" a fost creat un grup de lucru axat pe analiza cadrului legal existent și elaborarea proiectelor de acte normative privind evaluarea prejudiciilor pe toate compartimentele de mediu.</p>	<p>180 / 06.203</p>	<p>Inclusă în acțiunea 1.5.12</p>

prețului pentru calculele la evaluarea prejudiciului.								
1.11 Elaborarea documentelor de politici pe termen mediu și lung privind exploatarea resurselor minerale într-o formă durabilă pentru mediu și economia națională.	1.11.1 Elaborare Program privind utilizarea durabilă a resurselor minerale	Proiect de hotărâre de Guvern aprobată	90	MM, AGRM, AM, IPM	Inițiat. - Proiectul conceptului Programului de dezvoltare durabilă urmează a fi consultat cu grupul de lucru, după care va fi înaintat spre aprobare	279 / 06.2023	Termen extins din cauza complexității subiectului	
	1.11.2 Program de Inventarie a zăcămintelor în proces de exploatare aflate în rezervă.	Proiect de hotărâre de Guvern aprobată	180	MM, ME, MF, IPM AGRM, EHGeom	Inițiat.	270	Termenul și realizarea acțiunii depinde de resursele financiare care vor fi alocate. Un draft de proiect pentru zăcămintele aflate la balanță este elaborat. Necesită actualizarea cu includerea zăcămintelor în proces de exploatare.	
	1.11.3 Elaborarea și implementarea Sistemului Informațional "Registru geologic de stat"	SI funcțional	180	MM, AGRM	Neinițiat. Conceptul aprobat prin HG nr. 1003/2010.	730	Termenul și realizarea acțiunii depinde de resursele financiare alocate.	
1.12 Elaborarea programelor de stat de cercetare geologică	1.11.4 Elaborarea și implementarea Sistemului Informațional "Cadastrul minier de stat"	SI funcțional	180	MM, AGRM	Neinițiat.	730	Termenul și realizarea acțiunii depinde de resursele financiare alocate.	
	1.12.1 Elaborarea programelor de stat de cercetare geologică pentru utilizarea rațională și durabilă a substanțelor minerale utile	Proiect de hotărâre de Guvern privind aprobarea programului de cercetare geologică elaborat și aprobat.	180	MM, AGRM, ME, MF,	Neinițiat.	365		
1.13 Programe de fortificare a cunoștințelor și capacităților tehnice	1.13.1 Elaborarea și promovarea programelor de fortificare a cunoștințelor și capacităților tehnice	Programe elaborate și promovate	120	MM, MF MEC IPM, AM AGRM,	Inițiat. La moment UTM dezvoltă un proiect investițional pentru dezvoltarea domeniilor TTC și inginerie. (Nr. 07-09/5438 din	365		

specialiștilor în domeniul minier	specialiștilor în domeniul minier.				25.11.2022 (MEC)			
Recomandări pe marginea sistemului de aplicare a taxelor și impozitelor								
2.1 Revizuirea și reconceptualizarea sistemului actual de aplicare a impozitelor, taxelor, redevenței și plăți conexe și explorării substanțelor minerale, în scopul asigurării instrumentarului i care ar trebui să asigure utilizarea eficientă și echitabilă a resurselor minerale.	2.1.1 Aplicarea unei plăți pentru lucrările de exploatare a resurselor minerale, alături de aplicarea plăților pe lucrările de prospecțiune și explorare.	Proiectul de Lege pentru modificarea Codului fiscal elaborat sau proiect de lege privind taxele de mediu elaborat	60	MF, SFS, MM, AGRM	În proces de executare. Cu suportul financiar al OECD a fost identificat grupul de experți "Expert Grup", pentru care a fost elaborat caietul de sarcini ce se referă la evaluarea întregului sistem al plăților și taxelor de mediu.	365	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii	
	2.1.2 Optimizarea nivelului taxelor pentru extragerea mineralelor utile (majorarea) în funcție de tipul substanțelor minerale;	Similar 2.1.1	Similar 2.1.1	60	MF, SFS, MM, AGRM	În proces de executare. Cu suportul financiar al OECD a fost identificat grupul de experți "Expert Grup", pentru care a fost elaborat caietul de sarcini ce se referă la evaluarea întregului sistem al plăților și taxelor de mediu.	365	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii
	2.1.3 Ajustarea anuală a taxelor fixe, stabilite în lei cu rata inflației. Diferențierea taxelor în dependență de perioada de activitate.	Similar 2.1.1	Similar 2.1.1	60	MF, SFS, MM, AGRM	În proces de executare. Cu suportul financiar al OECD a fost identificat grupul de experți "Expert Grup", pentru care a fost elaborat caietul de sarcini ce se referă la evaluarea întregului sistem al plăților și taxelor de mediu.	365	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii
2.1.4 Revizuirea mecanismelor de impunere a lucrărilor de prospecțiune, explorare și exploatare, trecând la impozitarea pe unități fizice.	Similar 2.1.1	Similar 2.1.1	60	MF, SFS, MM, AGRM	În proces de executare. Cu suportul financiar al OECD a fost identificat grupul de experți "Expert Grup", pentru care a fost elaborat caietul de sarcini ce se referă la evaluarea întregului sistem al plăților și taxelor de mediu.	365	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii	

	<p>2.1.5 Revizuirea mecanismelor de impunere pentru volumul extras de minerale cu scopul aplicării cât mai largi în calitate de bază impozabilă a volumului de extragere în unități fizice. Stabilirea taxelor în funcție de substanță minerală ca sumă fixă pe unitate fizică de substanțe minerale extrase actualizând cota anuală în dependență de rata inflației.</p>	Similar 2.1.1	60	MF, SFS, MM, AGRM	<p>În proces de executare. Cu suportul financiar al OECD a fost identificați grupul de experți "Expert Grup", pentru care a fost elaborat caietul de sarcini ce se referă la evaluarea întregului sistem al plăților și taxelor de mediu.</p>	365	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii
	<p>2.1.6 Regândirea plăților pentru utilizarea spațiilor subterane și elaborarea de măsuri pentru sporirea atractivității utilizării spațiilor subterane în scopuri economice altele decât cele de extragere a resurselor minerale. Modificarea mecanismului și baza de calcul pentru construire și folosirea construcțiilor de subsol.</p>	Similar 2.1.1	60	MF, SFS, MM, AGRM	<p>În proces de executare. Cu suportul financiar al OECD a fost identificați grupul de experți "Expert Grup", pentru care a fost elaborat caietul de sarcini ce se referă la evaluarea întregului sistem al plăților și taxelor de mediu.</p>	365	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii
	<p>2.1.7 Modificarea sistemului de aplicare a taxelor pentru prospecțiune și explorare în bază de suprafață/volumul ce urmează a fi prospectat/explorat.</p>	Similar 2.1.1	60	MF, SFS, MM, AGRM	<p>În proces de executare. Cu suportul financiar al OECD a fost identificați grupul de experți "Expert Grup", pentru care a fost elaborat caietul de sarcini ce se referă la evaluarea întregului sistem al plăților și taxelor de mediu.</p>	365	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii
<p>2.2 Mecanism de distribuire a taxelor pentru resurse minerale utile între APL nivelului unu, APL nivelului doi</p>	<p>2.2.1 Elaborarea unui mecanism mai echitabil de distribuire a taxelor pentru resursele minerale larg răspândite între APL în care nemijlocit are loc activitatea minieră, APL</p>	Proiect de lege privind taxele de mediu elaborat	30	MM, MF, SFS	<p>Implementat. Prin Legea Parlamentului Nr. 356/2022 a u fost aprobate modificările la Codul fiscal nr. 1163/1997, prin care 50% din cuantumul taxei pentru extragerea mineralelor utile se</p>	270	

	de nivelul doi și alte autorități limitrofe în cazul când acestea sunt afectate.				varsă la bugetul local de nivelul întâi și 50% la bugetul local de nivelul al doilea.		
2.3 Mecanisme de asigurare (garanții financiare) a recuperării prejudiciilor aduse mediului și executării lucrărilor de recultivare și post-recultivare.	2.3.1 Elaborare mecanisme de asigurare (garanții financiare) a recuperării prejudiciilor aduse mediului și executării lucrărilor de recultivare și post-recultivare: a) constituirea garanțiilor bancare pentru acoperirea costurilor de recultivare, conservare și lichidare a consecințelor; b) creare sistem de asigurări a acestui proces; c) creare mecanism de coordonare a cheltuielilor din proviziunile destinate recultivării.		120	MM, AGRM, IPM	În proces de executare.	270	Inclusă în acțiunea 1.5.8 și conexă acțiunii 1.1.1

Recomandări în domeniul calculului și monitorizării volumelor extrase și mișcarea acestora

3.1 Asigurarea de respectării de către beneficiari ai subsoului a cadrului normativ în domeniul executării lucrărilor de topografie minieră	3.1.1 Notificarea și informarea agenților economici cu privire la obligativitatea conformării prevederilor cadrului normativ în domeniul executării lucrărilor topografice miniere în sistemul de coordonate și altitudini național (Moldref 99; Baltic 77)	Agenții economici notificați	15	AST, ARFC	Executat. Prin scrisoarea nr. 3948/22 din 11.10.2022, AST a notificat 170 agenți economici. Au fost stabiliți executorii care nu sunt deținători ai certificatului topogeodezic și cartografic la categoria V-a, ca urmare a fost sesizată AST, cu privire la faptul contravenției (art. 93 Cod Contravențional)	30	
--	--	------------------------------	----	--------------	---	----	--

<p>3.1.2 Transformarea cartogramelor, compartimentelor proiectelor, perimetrelor miniere, topografiilor miniere și altor date necesare trecerii la executarea din moment și pe viitor a lucrărilor de topografie minieră în sistemul de coordonate MoldRef-99 și sistemul de altitudini Baltic 77. Executarea lucrărilor de topografie minieră exclusiv în sistemul de coordonate și altitudini naționale:</p>	<p>Proiectul de lege pentru modificarea Codului subsolului elaborat și promovat</p>	<p>45</p>	<p>Benef. Subsolului AST, IPM</p>	<p>În proces de executare.</p>	<p>365 / 09.2023</p>	<p>Termen insuficient din cauza complexității acțiunii</p>
<p>3.1.3 Dezvoltarea unui mecanism de transmitere în timp real a topografiilor miniere sau integrarea acestui proces în Registrul topografo-geodezic de stat dezvoltat actualmente de ARFC.</p>		<p>60</p>	<p>AST, ARFC</p>	<p>Neinițiat.</p>		<p>Oportunitatea acțiunii urmează a fi analizată suplimentar. Monitorizarea exploatarii zăcămintelor ține de instituțiile subordonate MM</p>
<p>3.1.4 Dezvoltarea unui mecanism tranzitoriu de transmitere a topografiilor miniere către AST prin intermediul maii sau alt mecanism, cu stocarea acestora și asigurarea accesului la aceste materiale a autorităților statului cu competențe pe domeniu. Elaborarea și aprobarea unui regulament de asigurare a funcționării procesului</p>		<p>15</p>	<p>AST ARFC</p>	<p>Neinițiat.</p>		<p>Inclusă în acțiunea 3.1.3</p>

<p>3.1.5 Notificarea /informarea agenților economici beneficiari ai subsolului despre obligativitatea legală de prezentare a topografiilor miniere către AST cu indicarea unui termen rezonabil de conformare;</p>			30	AST IPM			<p>Oportunitatea acțiunii urmează a fi analizată suplimentar. Monitorizarea exploatării zăcămintelor ține de instituțiile subordonate MM</p>
<p>3.1.6 Notificarea /informarea agenților economici beneficiari ai subsolului despre obligativitatea executării lucrărilor de topografie minieră doar de specialiști certificați, cu informarea AST, în termen de 10 zile, privind: persoana, nr. certificatului de calificare termen de valabilitate, etc.</p>	<p>Agenții economici notificați/informați</p>		15	ARFC, AST	<p>Executat. Prin scrisoarea nr. 3948/22 din 11.10.2022, AST a notificat 170 agenți economici.</p>		
<p>3.1.7 Verificarea respectării cadrului normativ în domeniul executării lucrărilor de topografie minieră în cadrul controalelor efectuate de către IPM odată cu coordonarea acțiunilor în privința controlului preconizat și schimb de informații în cazul aceluiași obiect și/sau în cazul aceleiași persoane supuse controlului, cu AST;</p>	<p>Plan comun de acțiuni elaborat și aprobat</p>		30	IPM, AST	<p>În proces de executare. Au fost stabiliți executorii care nu sunt deținători ai certificatului topogeodezic și cartografic la categoria V-4, ca urmare a fost sesizată AST, cu privire la faptul contravenției (art. 93 Cod Contravențional)</p>	180	
<p>3.1.8 Evaluarea capacității instituționale și tehnice a IPM, raportate la sarcini, reconceptualizarea și întărirea capacităților după necesități;</p>	<p>Evaluare competențe profesionale și plan de fortificare a capacităților instituționale realizat</p>		90	MM, IPM	<p>Inițiat. Proiect Banca Mondială.</p>	120	<p>Prin scrisoare IPM nr. 704 din 24.05.2022 au fost remise necesitățile de dotare cu mijloace tehnice pentru asigurarea supravegherii și controlului de stat.</p>

							(Nr. 1603 din 15.11.2022 IPRM)
3.2 Îmbunătățirea sistemului de reglementare și monitoring a mișcării substanțelor minerale utile	3.2.1 Dotarea instalațiilor de cântărire a bunurilor divizibile, în punctele de încărcare a vehiculelor cu elemente de transmitere date în timp real, prin soluțiile de interoperabilitate guvernamentale, cu asigurarea accesului entităților publice cu competențe în domeniu sau conexe domeniului	Sistem informațional al funcțional	60	MF, SFS ANTA, MIDR	Neinițiat.	365	(Nr.11-2611 din 17.05.2023 MIDR) Implementarea recomandării urmează a fi realizată la momentul autorizării agenților economici, domeniul care nu ține de competența Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
	3.2.2 Dotarea în punctele de încărcare a vehiculelor, cu instalații de cântărire a bunurilor divizibile, pentru agenții economici cu activitate de furnizare a bunurilor divizibile, dotate cu opțiunea măsurării sarcinii pe osie și elemente de transmitere a datelor în timp real, prin soluțiile de interoperabilitate guvernamentale, cu asigurarea accesului entităților publice cu competențe în domeniu sau conexe domeniului.				(Nr.11-2611 din 17.05.2023 MIDR) În cazul efectuării transportului de bunuri divizibile cu vehicule rutiere cu masa egală sau mai mare de 12 t, conducătorii sunt obligați să dețină tichetul de cântărire. La efectuarea controalelor în trafic, ANTA verifică coresponderea informației din tichet cu rezultatele măsurării.		
	3.2.3 Stabilirea și aprobarea măsurilor de prevenire a depășirii regimului de viteză a mașinilor de mare tonaj, care transportă substanțe minerale utile (dotarea cu GPS tracking cu semnalizare automată în timp real a încălcărilor, instalarea sistemelor de	Sistem de monitorizare creat	60	MIDR, MAI	În proces de executare. (Nr. 37/4624 din 15.11.2022 MAI) Pentru perioada anului 2022, MAI a planificat achiziționarea bunurilor și serviciilor pentru construcția și dotarea cu echipament de supraveghere a circulației rutiere (6 posturi de supraveghere și calcul a vitezei medii, pentru sectoarele cu risc	365	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii

				<p>calcul a vitezei medii parcurse pentru sectoare cu risc sport, înăsprirea sanctiunilor, etc.).</p>
<p>de 150 u.c., achitati în bugetul</p>	<p>100800 lei;</p>	<p>achitati în bugetul de Stat – 38873 lei;</p>	<p>amenzii în mărime de 5544 u.c., fiind aplicate amenzi în mărime de 2029 u.c., achitati în bugetul de Stat – 38873 lei;</p>	<p>sporit de accidentare). (Nr.11-2611 din 17.05.2023 MIDR) Prin Legea nr. 35 din 02.03.2023 pentru modificarea unor acte normative au fost operate modificări la Codul Contravențional prin care depășirea limitei de viteză urmează a fi sancționată inclusiv prin suspendarea dreptului de a conduce. Suplimentar, menționăm ca urmare a acțiunilor de control întreprinse, pe traseele publice în perioada 13.03.2023 – 17.05.2023, pentru încălcarea normelor de transportare/încărcare a bunurilor divizibile de către furnizorii de bunuri divizibile/operatorii de transport rutier, de către inspectorii Agenției Naționale Transport Auto, au fost aplicate următoarele sancțiuni:</p>

					de Stat – 2250 lei - 339 procese-verbale privind controlul sarcinii pe osie, fiind calculate taxe în sumă de 267786 lei, fiind documentați 201 operatori de transport rutier.		Prevederile date vor fi incluse în proiectul de lege pentru modificarea Codului subsolului.
3.3 Îmbunătățirea sistemului de monitoring a deținerii și respectării cadrului normativ și prevederilor proiectelor de execuție și compartimentelor de recultivare	3.3.1 Modificarea cadrului normativ prin stabilirea obligativității beneficiari ai subsolului de a transmite o copie confirmată a proiectului de execuție cu compartiment. de recultivare în forma analogică și digitală către AGRM	Proiect de lege de modificare a Codului subsolului elaborat și remis Parlamentului.	30	MM, AGRM	În proces de executare.	365 / 09.2023	Prevederile date vor fi incluse în proiectul de lege pentru modificarea Codului subsolului.
	3.3.2 Notificarea /informarea agenților economici beneficiari ai subsolului despre obligativitatea de a transmite o copie confirmată a proiectului de execuție cu compartimentul de recultivare în forma analogică și digitală către AGRM.		45	MM AGRM	În proces de executare.	365 / 10.2023	Urmează a fi implementată după recomandarea 3.3.1
	3.3.3 Sistematizarea și transmiterea unei copii confirmate a proiectului de execuție cu compartimentul de recultivare în forma analogică și digitală către AGRM.		120	AGRM	În proces de executare.	365 / 10.2023	Reiese din acțiunea 3.3.1
Recomandări privind exploatarea resurselor minerale utile							
4.1 Recomandările Comisiei de anchetă, Procuraturii	4.1.1 Stabilirea faptului existenței motivelor obiective care au stat la baza tergiversării urmăririi penale pe fiecare dintre	Faptele existente/ inexistenței stabilite	30	CSP, PG, MJ	Nu deținem informații la moment. (nr. 2-1d/2023-491 din 05.06.2023 PG) PG comunică că urmare a		Conform avizelor nu ține de competența CSP, PG va elabora după caz plan de acțiuni separat

generale	cele 55 de cauze penale la care se face referire în raportul PG a RM;					motivelor de fapt și de drept, informează că prezența reprezentantului PG la ședința Comisiei parlamentare de mediu este inoportună.		
	4.1.2	Verificarea faptului dacă au fost luate măsurile asigurătorii pentru repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.	Verificarea efectuată	30	CSP, PG, MJ	Nu deținem informații la moment. (nr. 2-1d/2023-491 din 05.06.2023 PG) PG comunică că urmare a motivelor fapt și de drept, informează că prezența reprezentantului PG la ședința Comisiei parlamentare de mediu este inoportună.		Conform avizelor nu ține de competența CSP, PG va elabora după caz plan de acțiuni separat
	4.1.3	Examinarea acțiunilor procurorilor în cazul neaplicării măsurilor asigurătorii în cazul SA „Cartera Micăuși”	Acțiunile examinate	30	CSP, PG, MJ	Nu deținem informații la moment. (nr. 2-1d/2023-491 din 05.06.2023 PG) PG comunică că urmare a motivelor fapt și de drept, informează că prezența reprezentantului PG la ședința Comisiei parlamentare de mediu este inoportună.		Conform avizelor nu ține de competența CSP, PG va elabora după caz plan de acțiuni separat
4.2	4.2.1	Examinarea acțiunilor factorilor de decizie SA „Cartera de Granit Soroca” prin prisma Codului Penal, folosirea	Acțiunile factorilor de decizie din cadrul SA „Cartera de	30	PG	Nu deținem informații la moment. (nr. 2-1d/2023-491 din 05.06.2023 PG) PG comunică că urmare a	180	Conform avizelor nu ține de competența CNA, PG va elabora după caz plan de acțiuni
		4.1.5	Elaborarea și implementarea unui SI de evidență și analitică cu posibilitatea de generare a statisticilor cauzelor penale pe infracțiuni și rezultate.	Sistemul informațional elaborat și implementat	90	MJ, PG, MM	Neinițiat. (nr. 2-1d/2023-491 din 05.06.2023 PG) PG comunică că urmare a motivelor fapt și de drept, informează că prezența reprezentantului PG la ședința Comisiei parlamentare de mediu este inoportună.	Conform avizelor nu ține de competența CSP, PG va elabora după caz plan de acțiuni separat

<p>”Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”</p>	<p>tendențioasă samavolnică (art.352 al. (3) și tulburarea posesiei (art. 193 alin. (1) Cod penal, coroborat cu art. 21 Cod funciar).</p>	<p>Granit și Pietriș din Soroca” examinate</p>			<p>motivelor fapt și de drept, informează că prezența reprezentantului PG la ședința Comisiei parlamentare de mediu este inoportună.</p>		<p>separat</p>
<p>4.2.2 Efectuarea controlului fiscal, cu verificarea creării fondului de recultivare, raportării și acumulării surselor financiare în acest fond, necesare recultivării și lichidării prejudiciilor cauzate mediului.</p>	<p>Controlul fiscal efectuat</p>	<p>30</p>	<p>SFS, IPM</p>	<p>Inițiat. - control repetat prin metoda verificării tematice la capitolul TVA și impozitul pe venit la sursa de plată, pentru perioada de activitate 01.05.2016 – 31.10.2019, finalizat la data de 28.10.2022, cu adoptarea deciziei asupra cazului de încălcare a legislației nr. 768/4780 din 22.11.2022, fiind calculate suplimentar la buget obligații aferente TVA în sumă de 3 482 744 lei; - control prin metoda de verificare totală, pentru perioada de activitate 01.01.2019 - 31.07.2022, finalizat la data de 02.12.2022, cu adoptarea deciziei asupra cazului de încălcare a legislației nr.768/163 din 27.01.2023, cu calcularea suplimentară la buget a obligațiilor fiscale în sumă totală de 7 634 470 lei, inclusiv 5 088 652 lei la capitolul TVA.</p>	<p>180</p>		
<p>4.2.3 Întreprinderea acțiunilor legale de calcul și recuperare a veniturilor ratate din folosirea samavolnică a terenurilor, prin acțiune civilă în cadrul procesului penal sau separat de acesta.</p>	<p>Acțiuni civile înaintate</p>	<p>30</p>	<p>APL, APP,</p>	<p>Inițiat. (nr. 03-03-3206 din 16.05.2023 APP) Sunt întreprinse măsuri pentru determinarea întregii perioade și sumei venitului ratat ce urmează a fi încasat. Prin circulara nr. 03-04-7284 din 22.11.2022, către Inspectoratul de Poliție Soroca</p>	<p>180</p>	<p>Termenul recomandat este insuficient</p>	

4.3 Recomandările remedierii situației în cadrul SRL "Petriș Grup"	4.3.1 Efectuarea evaluării impactului				(care a început urmărirea penală în acest sens), a remis calculul chiriei pentru folosirea terenului cu nr. cadastral 7817202.513, suprafața de 52,3902 ha, fiind stabilii în mărime de 24 453 956,01 lei.		Evaluarea impact se efectuează la etapa de planificare a activității. La moment procedura este depășită, fiind eliberat Avizul expertizei ecologice la proiect.
4.4 Recomandările remedierii situației create în cadrul SA "Cariera Micăuți"	4.4.1 Restabilirea proiectelor de execuție cu compartimentele de recultivare, conservare și lichidare a prejudiciilor cauzate mediului din activitatea minieră pentru SA "Cariera Micăuți"			MM, AGRM	Nerealizat.		La sollicitarea IPPM agentul economic nu a prezentat proiectele.
	4.4.2 Efectuarea unui control fiscal sub aspectul evaziunii fiscale, prin falsificarea costurilor de extragere raportate	Control fiscal efectuat	30	SFS	Inițiat. (nr. 15/2-06/178 din 17.05.2023 MF) - control prin metoda de verificare totală, aferent perioadei de activitate 01.07.2019 -28.02.2022, fiind adoptată decizia asupra cazului de încălcare a legislației nr. 517/4652 din 16.11.2022, cu calcularea suplimentară la buget a obligațiilor fiscale în sumă de 22 397 253 lei, inclusiv la capitolul impozit pe venit din activitatea de întreprinzător – 5 938 723 lei, la capitolul TVA – 442 658 lei și la capitolul taxa pentru extragerea mineralelor utile diminuată – 602 870 lei.	180	Termenul efectuării controlului fiscal nu poate fi estimat ținând cont de necesitatea interpelării organelor competente în proces. (nr. 26-07/2- 04/110382 din 14.11.2022) control fiscal finisat la 21.10.2022 deciziile urmasu a fi adoptate.

				<p>- control repetat prin metoda de verificare tematică cu privire la corectitudinea calculării și plenitudinea achitării la buget a taxei pentru extragerea mineralelor utile pentru perioadele fiscale Trimestrul I al anului 2015 – Trimestrul II al anului 2019, fiind adoptată decizia asupra cazului de încălcare a legislației nr. 517/4649 din 16.11.2022, cu constatarea diminuării taxei pentru extragerea mineralelor utile în sumă de 2 124 481 lei pentru perioadele fiscale menționate.</p>		
<p>4.4.3 Recalcularea prejudiciului cauzat mediului, cu includerea costurilor de recultivare a terenurilor exploatare de SA "Micăuți" și sumelor ce urman să fie virate în cont conform cadrului normativ</p>	<p>Inițierea acțiunilor de încasare surselor financiare necesare recultivării.</p>	<p>60</p>	<p>MM, IPM, SFS</p>	<p>Inițiat. (nr. 26-10/4-0674711 din 31.05.2023 SFS) SFS a informat Inspectoratul pentru Protecția Mediului prin scrisoarea nr. 26-10/4-02-52050 din 13.04.2023 despre rezultatele controalelor fiscale efectuate la S.A. "Cariera Micăuți" și prin scrisoarea nr. 26-10/4-06-73710 din 30.05.2023 a prezentat informația detaliată privind volumul mineralelor utile extrase, costul mineralelor utile extrase și suma taxei pentru extracția mineralelor utile calculate în rezultatul controalelor fiscale, pentru fiecare trimestru în parte (T/01/2015-T/04/2021)</p>	<p>210</p>	<p>Prin scrisoarea nr.487 din 28.03.2023, IPM a solicitat informație de la SFS referitor la rezultatele controalele efectuate în scopul recalcularii prejudiciului cauzat mediului. Repetat prin scrisoarea nr.672 din 05.05.2023 a fost solicitată informația detaliată privind diminuarea prețului de cost, stabilită în rezultatul controlului fiscal, în scopul recalcularii prejudiciului cauzat mediului.</p>

	4.4.4	Examinarea posibilităților legale pentru înaintarea cererii de repunere în termen și admitere a creanțelor pentru sumele care urman a fi rezervate pentru lucrările de recultivare, conservare și lichidare a consecințelor activității miniere.	Cerere înaintată	60	MI, MM,	Neinițiat.	210	Termenul recomandat este insuficient. Posibil de realizat după finalizarea activității 4.4.5	
	4.4.5	Efectuarea inventarierii zăcământului existent și preluarea acestuia la balanța statului	Zăcământul inventariat și preluat la balanța statului	90	MM, AGRM, IPM	Executat. AGRM prin scr. 438/07 din 11.05.2023 a informat MM despre încetarea dreptului de folosință a SA,, Cariera Micăuți” asupra zăcământului complex de calcar brut pentru construcții și argilă pentru producerea cărămizii „Micăuți”, au fost anulate.			
	4.4.6	Constituirea Comisiei de control a Ministerului Justiției și examinarea activității administratorilor autorizați care au administrat SA “Cariera Micăuți”, prin prisma respectării cadrului normativ, în domeniul insolvabilității, administrării bunurilor din domeniul public și transmiteri acestor bunuri în administrarea Statului.	Comisia de control constituită	60	MJ	În proces de realizare. Comisia de control a fost constituită.			
Recomandările Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a zăcămintelor de gaze naturale și petrol									
5.1 Remedierea situației în domeniul explorării și exploataării hidrocarburilor în RM	5.1.1	Întreprinderea măsurilor de sistare imediată a activității ilicite de extragere a substanțelor minerale utile de țifei și gaz de către SRL “Valalexchimp”	Decizie privind încetarea Acordului de concesiune aprobată	30	MM, MJ	Inițiat. Se examinează toate aspecte legate de sistarea activității și elaborarea planului de acțiuni necesare.	180	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii	

5.1.2 Preluarea resurselor naturale de țifei și gaz la balanța statului.	Act de primire-predare aprobat	30	MM, AGRM, IPM	Comexă 5.1.1	180	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii
5.1.3 Instituirea administrării provizorii a statului pentru procesul de extragere a resurselor de gaz și țifei.	Modificări legislative aprobate	30	MM, MJ, APP	Neinițiat.	180	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii
5.1.4 Identificarea posibilităților legale cu înaintarea cererii de repunere în termen și admitere a creanțelor pentru sumele care urmanau a fi rezervate pentru lucrările de recultivare, conservare și lichidare a consecințelor activității extractive din Văleni și Victorovca.	Cerere înaintată	60	MM, MJ	În examinare.	180	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii
5.1.5 Calculul valorii exacte a sumelor neachitate pentru arenda resurselor naturale de gaz și țifei (redevența pentru concesiune), identificarea posibilităților legale cu înaintarea cererii de repunere în termen și admitere a creanțelor pentru sumele neachitate de arenda resurselor conform contractului de concesiune.	Constatarea valorilor sumelor neachitate pentru utilizarea resurselor naturale	60	MM, MF	În examinare.	180	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii
5.1.6 Înaintarea cererii în instanța de judecată pentru declararea nulității contractelor de gaj a bunurilor din domeniul public a statului aferente țifeiului gazului și miniere „Văleni” și	Inventariere bunurilor aferente exploatarea zăcămintelor. Cereri înaintate.	60	MM, MF	În examinare.	180	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii

"Victorovca".							
5.1.7	Elaborarea și implementarea în regim de urgență a măsurilor de prevenire și diminuare a riscului de deversare a țigelui în apele lacului Belen;	Plan de măsuri elaborat și implementat	60	MM, EHGeom AM, IPM	În examinare.	180	Termen extins din cauza complexității subiectului.
5.1.8	Efectuarea unui studiu de fezabilitate privind oportunitatea de extragere sau conservare /amponare a sondelor din aria rezervației naturale "Prutul de Jos"	Studiul de fezabilitate efectuat	60	MM, EHGeom, AM	Neinițiat.	180	În dependență de sursele financiare alocate. Termen insuficient din cauza complexității acțiunii
5.1.9	Investigarea sub aspect penal a acțiunilor / inacțiunilor factorilor de decizie care au dus la gajarea de către SRL "Valixchimp" a bunurilor aferente procesului de extragere a zăcămintelor de țigeci și gaz.		60	PG, CNA	În proces de realizare. (Nr. 17/04-9651 din 31.05.2023 CNA) În exercitarea PCCOCS se află cauza penală nr. 2019670288, pornită la 05.12.2019, conform semnelor componente de infracțiune prevăzute de art. 46, art. 243 alin. (3) lit. a), b) și art. 335 alin. (3) Cod penal, pe faptul pretinsei acțiuni ilicite admise de către ex-factorii de decizie ai companiei Valixchimp SRL, în perioada 2008 – prezent, manifestate prin administrarea necorespunzătoare a patrimoniului din gestiune, delictvența evenimentelor economice cu compania nerezidentă Kronos Worldwide Limited și alți agenți economici rezidenți, acțiuni soldate cu prejudicierea în proporții deosebit de mari a	270	Termen până la 270 zile la propunerea CNA.

					intereselor companiei și bugetului de stat.				
	5.1.10	Examinarea acțiunilor administratorilor autorizați în cazul de proceduri insolvențabilitate a SRL "Valixhimp" și după caz aplicarea sancțiunilor în privința acestora.		60	MJ, CNA, UAAM	În proces de realizare. (Nr. 17/04-9651 din 31.05.2023 CNA) Se efectuează mai multe acțiuni în vederea stabilirii tuturor circumstanțelor. CNA – nu există actualizări	270	Termen până la 270 zile la propunerea CNA	
6. Recomandările Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a sondelor arteziene									
6.1 Remedierea în domeniul explorării și exploatarea apelor subterane	6.1.1	Examinarea și operarea modificărilor cadrului normativ, ce țin de monitorizare, reglementare și control în domeniul forării/exploatarea sondelor arteziene prin prisma importanței strategice a rezerv. de apă subterane.	Modificările cadrului normativ elaborate și aprobate	60	MM, AGRM, IPM, EHGeom	Neinițiat.	365 / 12.2023	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii	
	6.1.2	Stabilirea unui sistem funcțional de reglementare și control a agenților economici și specialiștilor din domeniul forării/înreținerii/exploatarea sondelor arteziene.	Procedură elaborată și aprobată	60	MM, AGRM, IPM	Neinițiat.	365 / 12.2023	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii.	
	6.1.3	Elaborarea și implementarea unui proiect de inventariere complexă a sondelor arteziene cu dezvoltarea unui registru digital centralizat.	Registru digital funcțional	360	MM, AGRM	Neinițiat.	730	În dependență de sursele financiare alocate. Inventarierea se efectuează în limitele bugetelor anuale.	
	6.1.4	Identificarea sondelor arteziene care prezintă interes public și sau strategic care au ajuns în proprietate privată cu	Sonde identificate, Mecanismul implementat	90	MM, AGRM	Neinițiat.	270	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii	

	stabilirea unui mecanism legal de trecere a acestora în proprietatea publică.						
7. Recomandări pe marginea procesului de administrare specială a agenților economici beneficiari ai subsolului							
7.1 Remedierea situației create în cazul SA „Minerul”, r-nul Dubăsari	7.1.1 Examinarea acțiunilor administratorilor autorizați în cazul procedurii de insolvențabilitate a S.A. „Minerul” și după caz aplicarea sancțiunilor în privința acestuia.		60	MI, CNA, UAAAM	(Nr. 17/6799 din 16.11.2022 CNA) Conform competențelor CNA, urmare cercetării obiective, multilaterale și sub toate aspectele, în acțiunile administratorului de insolvențabilitate nu au fost acumulate probe pertinente pentru declanșarea unor investigații sub aspect penal sau contravențional. Nr. 17/7439 din 15.12.2022 CNA – nu există actualizări	180	
	7.1.2 Preluarea minei la balanța statului, cu examinarea existenței fondului de recultivare, conservare și lichidare a consecințelor urmare a exploatării.	Constatarea rezervelor reale	30	MM; AGRM; SFS IPM	Executat. MM a aprobat Ordinul nr 68 din 27 aprilie „Cu privire la încetarea dreptului de folosință asupra sectorului de subsol – zăcământul de calcar pentru tăierea blocurilor și plăcilor „Cocieri”, transmis pentru exploatare industrială Societății pe Acțiuni „Minerul”	180	
	7.1.3 Demararea acțiunilor necesare în vederea declarării nulității tranzacției, ca rezultat mina de piatră va fi privită ca un obiect indivizibil.	Acțiune înaintată în instanță	60	MM; AGRM	Executat. MM a aprobat Ordinul nr 68 din 27 aprilie „Cu privire la încetarea dreptului de folosință asupra sectorului de subsol – zăcământul de calcar pentru tăierea blocurilor și plăcilor „Cocieri”, transmis pentru exploatare industrială Societății pe Acțiuni „Minerul”	180	

7.2 Remedierea situației în domeniul administrare specială agenților economici beneficiari ai	7.2.1 Revizuirea complexă și stabilirea unor criterii legale statutare în domeniul public, a resurselor fondului de recultivare și neadmiterea redirectionării acestora la alte capitoare de cheltuieli.		30	MM MJ MF	Inițiat.	270	Inclusă în acțiunea nr. 1.5.8
	7.2.2 Constituirea Comisiei de control a MJ și examinarea activității administratorilor autorizați care administrează procedurile de insolabilitate beneficiari ai subsolului, privind respectarea cadrului normativ.	Comisia de control constituită	60	MJ	În proces de realizare.	270	(Nr. 1731 din 15.12.2022 IPM) La data de 18.11.2022 s-a petrecut o ședință a Comisiei, organizată de MJ, în cadrul căreia s-a prezentat Nota informativă privind controalele efectuate la întreprinderile aflate în proces de insolabilitate.
	7.2.3 Examinarea procedurilor de insolabilitate a beneficiarilor subsolului în vederea înaintării cererii de repunere în termen și admitere a creanțelor pentru sumele care urmează a fi rezervate pentru lucrările de recultivare, conservare și lichidare a consecințelor activității miniere, preluării resurselor naturale la bilanțul statului și a bunurilor aferente resurselor care nu pot fi înstrăinate fără a fi afectat procesul de explorare și exploatare a resursei naturale.	Plan acțiuni aprobat	60	MM, MF	Neinițiat.	180	Termen insuficient din cauza complexității acțiunii
	7.2.4 Notificarea informarea administratorilor autorizați	Administrații autorizate	30	UAAM	Nu deținem informații.		

despre caracterul specific al beneficiari ai subsolului, calificarea public al resurselor naturale și bunurilor aferente acestor resurse și provizioanelor care urmau a fi rezervate în fond separat pentru recultivare și prejudiciilor cauzate mediului urmare a activității miniere.	notificati/ informați							
---	--------------------------	--	--	--	--	--	--	--

MM – Ministerul Mediului
 AM - Agenția de Mediu
 AGRM – Agenție pentru Geologie și Resurse Minerale.
 IPM – Inspectoratul pentru Protecția Mediului
 MEC – Ministerul Educației și Cercetării
 ME - Ministerul Economiei
 AST – Agenția pentru Supraveghere Tehnică
 MALA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
 MF – Ministerul Finanțelor

SFS – Serviciul Fiscal de Stat
 MJ - Ministerul Justiției
 PG - Procuratura Generală
 APP – Agenția Proprietății Publice
 ARFC – Agenția Relații Funciare și Cadastru
 APL – Administrația Publică Locală
 EHGeom – Î.S. Expediția Hidrogeologică din Moldova
 UAAM - Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova

NOTA INFORMATIVĂ asupra RAPORTULUI DE IMPLEMENTARE
a recomandărilor conform Hotărârii Parlamentului nr. 200/2022 cu privire la
Raportul Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile
și determinarea impactului asupra mediului

În contextul implementării recomandărilor comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile și determinarea impactului asupra mediului prezentăm acțiunile întreprinse după cum urmează:

Recomandările comisiei de anchetă privind reglementările cadrului normativ și instituțional al protecției subsolului.

Reevaluarea competențelor instituționale în domeniul exploatarei subsolului (Revizuirea și reglementarea în Codul subsolului a atribuțiilor Guvernului, Ministerului Mediului, AGRM, Agenției de Mediu, IPM în procesul de administrare, precum și în procesul de folosire și protecție a subsolului), în contextul implementării recomandării informăm că, prin Ordinul MM nr. 53 din 13.06.2022 a fost instituit grupul de lucru pentru modificarea Codului subsolului nr. 3/2009.

La data de 11.10.2022 prin scrisoarea nr. 729/04, AGRM a transmis Ministerului Mediului și prin scrisoarea nr. 766/04 din 28.10.2022 către Parlamentul Republicii Moldova au fost înaintate propuneri de modificare a Codului subsolului nr.3/2009. Totodată, în paralel pe platforma parlamentară s-a inițiat un grup de lucru pentru elaborarea modificărilor la Codul subsolului. La moment propunerile de modificare a Codului subsolului venite de la AGRM și de la grupul de lucru pe platforma parlamentară sunt examinate în cadrul grupului de lucru pentru modificarea Codului subsolului instituit prin Ordinul MM nr. 53 din 13.06.2022.

Întrucât este necesară reevaluarea legislativă prin modificarea tuturor proceselor de gestionare a substanțelor minerale utile, acest proces va fi de lungă durată deoarece acest domeniu este complex și multilateral așa cum este notat în raportul comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile și determinarea impactului asupra mediului. Un alt aspect important în procesul de administrare și folosire rațională a resurselor naturale în special a substanțelor minerale utile ține de reevaluare competențelor instituționale astfel la moment este în curs de elaborare reforma administrativă în domeniul mediului.

Referitor la revizuirea modului de elaborare a listelor sectoarelor de subsol scoase la concurs, periodicitatea întocmirii lor și frecvența, menționăm că prin Hotărâre Guvernului nr. 281/2023 a fost modificată și completată Hotărârea Guvernului nr. 570/2009 cu privire la aprobarea unor acte normative în vederea implementării prevederilor Codului subsolului, situație ce a deblocat procesul de organizare și desfășurare a concursurilor publice pentru dreptul de folosință asupra sectoarelor de subsol pentru prospecțiuni și explorări sau pentru extragerea substanțelor minerale utile.

În contextul reevaluării modalității de încheiere a contractului pentru dreptul de folosință a sectoarelor de subsol, inclusiv și conținutul-cadru al contractelor este de menționat faptul că, prin Ordinul MM nr. 115 din 12.12.2022 au fost actualizate și aprobate noile modele de Contracte-tip de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol, până la moment toate restanțele privind procesul de atribuire a sectoarelor de subsol în bază de contract exploatare/cercetare au fost executate respectând prevederile normelor legale stabilite de lege. Astfel, au fost semnate 9 contracte de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol pentru cercetare geologică și 12 Contracte (acorduri adiționale) pentru atribuirea în folosință a sectoarelor de subsol pentru extragerea substanțelor minerale utile.

Cu referire la prevederea de notificare de către Ministerul Mediului a tuturor agenților economici prin obligarea acestora de a revizui contractele de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol încheiate până la adoptarea Hotărârii Parlamentului nr. 200/2022 menționăm că, o

astfel de acțiune este posibilă după modificarea și includerea în norma legală (Cod subsol nr.3/2009) a obligațiunii de revizuire a contractelor deja încheiate.

La moment conform prevederilor art. 83 Cod subsol nr.2/2009, dreptul de folosință asupra sectoarelor de subsol apărut pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod se consideră valabil pe parcursul termenului stabilit anterior în actul de transmitere a zăcămintelor de substanțe minerale utile pentru valorificare industrială, iar beneficiarii subsolului care au obținut dreptul de folosință asupra sectoarelor de subsol pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod sunt în drept, pînă la expirarea termenului stabilit anterior, să se adreseze Ministerului Mediului în vederea încheierii contractului privind folosirea sectoarelor de subsol fără organizarea concursului, (adică în prezent legea nu prevede obligația agentului economic de a încheia un contract conform modelului nou, mai bine zis acesta este un drept optional).

În contextul revizuirii cadrului normativ privind procedura de atribuire a perimetrelor geologice și obligarea beneficiarului subsolului de a reperfecta perimetrul minier în sistemul de coordonate MOLDREF-99, indiferent de anul atribuirii, aceste prevederi și la moment sunt actuale. Totuși consideram că trecerea din sistemul de coordonate convențional la sistemul de coordonate MOLDREF-99 este un proces care în viziunea noastră trebuie asigurat de către stat prin inițierea unor lucrări masive de inventariere a tuturor zăcămintelor aflate la balanța de stat deoarece la baza elaborării perimetrului minier stă raportul geologic de cercetare a zăcămintelor care includ foraje, ridicări topografice de stabilire volumului și suprafeței amplasării rezervelor de substanțe minerale utile.

Informam ca prin Ordinul MM nr. 32 din 17.02.2023 a fost creat grupul de lucru pentru elaborarea Instrucțiunii privind elaborarea și coordonarea Planurilor anuale de dezvoltare a lucrărilor miniere. Planificam pînă la sfârșitul lunii iunie să propunem aceasta instrucțiune spre avizare și aprobare.

Elaborarea Instrucțiunilor privind Conținutul cadru al proiectelor tehnice (tehnologice) de exploatare a zăcămintelor, elaborarea și aprobarea HG „pentru aprobarea Regulamentului privind ordinea constituirii și utilizării mijloacelor speciale”, elaborarea și aprobarea HG „pentru aprobarea Regulamentului privind controlul geologic de stat și supravegherea minieră nu au fost elaborate din contextul insuficienței pe moment a capacităților instituționale la capitalul resurse umane.

În contextul elaborării și aprobării HG „pentru aprobarea Regulamentului privind modul de amplasare a construcțiilor pe suprafețele cu zăcămintele de substanțe minerale utile” este de menționat faptul că un astfel de proiect a fost elaborat și supus avizării în perioada 2018-2020, în rezultat au fost înaintate mai multe avize negative și respectiv, proiectul a fost retras.

La tema elaborării și aprobării HG „pentru aprobarea Regulamentului privind modul de prezentare a dărilor de seamă de către beneficiarii subsolului” menționăm că prevederile privind modul de prezentare a dărilor de seamă de către beneficiarii subsolului sunt deja stipulate în Regulamentul cu privire la modul de prezentare de către beneficiarii subsolului a rapoartelor privind mișcarea rezervelor de substanțe minerale utile aprobat prin HG nr. 1131/2016.

Elaborarea și aprobarea unei HG „Despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de atribuire a sectoarelor de subsol pentru cercetarea geologică din contul mijloacelor financiare ale solicitantului” la etapa actuală nu este necesară deoarece, la moment, toate lucrările de cercetare geologică sunt finanțate din contul mijloacelor financiare ale solicitantului.

Recomandarea de a elabora și aproba un proiect de HG „pentru aprobarea Regulamentului privind extragerea substanțe minerale utile pentru necesitățile proprii ale proprietarilor funciari” este neargumentată și fără suport juridic, intrucat se regăsește în art. 28 al Codului Subsolului nr. 3/2009.

Acțiunile ce țin de elaborarea și aprobarea Hotărârii Guvernului „Despre aprobarea Regulamentului privind modul de finanțare a lucrărilor de cercetări geologice de la bugetul de stat” vor fi prevăzute în procesul operare a modificărilor la Codul subsolului nr.3/2009 iar în contextul elaborării și aprobării Hotărârii de Guvern „Despre aprobarea Regulamentului privind modul de creare și folosire a mijloacelor fondului de lichidare și recultivare” menționăm că pentru elaborarea acestuia la data de 17.02.2023 a fost creat grupul de lucru însă pînă la moment nu există un regulament definitivat.

O altă acțiune este elaborarea și aprobarea Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de efectuare a expertizei de stat a informației geologice, la acest capitol menționăm că regulamentul în cauză a fost elaborat de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale și supus avizării, însă a fost restituit de cancelaria de stat pentru rectificarea cu mențiunea că fiecare instituție care prestează servicii cu plată stabilite în actele normative este necesar să elaboreze un act normativ prin care să fie aprobat nomenclatorul tarifelor pe instituție pentru toate serviciile prestate. La moment Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale a elaborat nomenclatorul tarifelor care urmează a fi promovat în cel mai apropiat timp de către Ministerul Mediului. Cât privește elaborarea și aprobarea Regulamentului cu privire la descoperitorii zăcămintelor de substanțe minerale utile informăm că, în procesul de operare a modificărilor Codului subsolului se examinează oportunitatea excluderii unui astfel de proces de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol pentru cercetare/exploatare. Prevederi ce se referă la cantitatea limită a rezervelor de substanțe minerale utile atribuită unui agent economic vor fi examinate la operarea modificărilor la Codul subsolului de către membrii grupului de lucru.

Referitor la actualizarea/modificarea și aprobarea Instrucțiunii privind evaluarea prejudiciului cauzat mediului în rezultatul nerespectării legislației privind folosirea subsolului menționăm că aceasta este în curs de revizuire. În cadrul proiectului "Justiția Verde" a fost creat un grup de lucru axat pe analiza cadrului legal existent și elaborarea proiectelor de acte normative privind evaluarea prejudiciilor pe toate compartimentele de mediu iar una din impedimentele identificate în procesul de modificare este lipsa specialiștilor pe domeniul de aplicare a instrucțiunii. O altă prevedere ce se referă la elaborarea și aprobarea Regulamentului privind modul de trecere la pierderi a substanțelor minerale utile de la balanța de stat și a întreprinderii miniere menționăm că aceasta a fost elaborată de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale dar nu poate fi pusă în aplicare decât prin operarea modificărilor la HG 259/2013 care prevede expres că includerea în balanță sau trecerea la pierderi a volumelor de substanțe minerale utile se efectuează numai în baza deciziei comisiei de stat pentru aprobarea rezervelor de substanțe minerale utile adoptată în baza expertizei experților geologi. Modificarea HG 259/2013 este planificată pentru anul 2023.

Legea nr. 226 din 30.09.2022 privind modificarea unor acte normative, modificarea art. 56 (al. 1) din Codul subsolului, și pct. 20 anexa nr. 1 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului impune obligativitatea de obținere a acordului de mediu cu evaluarea impactului asupra mediului pentru toate obiectele miniere indiferent de suprafața șantierului.

Modificarea Regulamentului cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1170/2016", această acțiune a fost executată. Astfel, Agenția Relații Funciare și Cadastru în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a elaborat și promovat modificări la Hotărârea Guvernului nr. 1170/2016 la capitolul schimbarea destinației terenurilor. S-a completat pct. 27 al regulamentului enunțat cu prevederile ce țin de elaborarea încheierii pedologice privind determinarea notei de bonitate a solurilor, pentru terenurile reîncadrate în circuitul agricol sau fondul silvic după recultivare. Scopul fiind calcularea prejudiciului cauzat de degradarea stării de calitate a solului, în conformitate cu pct. 11 din nota anexă la Legea nr. 1308/1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului și restricționarea transmiterii, schimbării categoriei destinației terenurilor, pentru extinderea carierelor fără prezentarea actelor la recultivarea terenurilor, conform proiectului și planului calendaristic de exploatare.

Cu referire la înaintarea propunerilor de completare și modificare a Capitolului IX din Codul penal al RM, la compartimentul protecției mediului și intereselor publice informăm că Ministerul Mediului a elaborat și remis MJ propuneri de modificare a codului penal. Proiectul de modificare a fost înregistrat la Cancelaria de Stat cu nr. unic 533/MJ/2022, se află la etapa de definitivare și urmează a fi transmis spre aprobare în ședința Guvernului, iar cât privește elaborarea Programului privind utilizarea durabilă a resurselor minerale și Programului de Inventarie a zăcămintelor în proces de exploatare aflate în rezervă informăm că acestea sunt în curs de elaborare, inclusiv prin identificarea resurselor financiare de la donatorii externi pentru procesul de inițiere a inventarierii zăcămintelor.

La capitolul elaborării și implementării Sistemului Informațional "Registru geologic de stat" menționăm că Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale a elaborat un concept, iar prin HG nr. 1003/2010 acest concept a fost aprobat. Evaluarea din anul 2014-2016 indica necesitatea unei finanțări în volum de aproximativ 11 mln. lei pentru implementarea sistemului informațional. Acum este necesară reevaluarea necesității de finanțare pentru a actualiza datele și identifica resursele financiare respective.

Recomandări pe marginea sistemului de aplicare a taxelor și impozitelor

La capitolul revizuirii complexe și reconceptualizării sistemului actual de aplicare a impozitelor, taxelor, redevenței și altor plăți conexe explorării și exploatarei substanțelor minerale, în scopul asigurării instrumentarului care ar trebui să asigure utilizarea eficientă și echitabilă a resurselor minerale și revederea mecanismului de distribuire a taxelor pentru resurse minerale utile între APL nivelul unu, APL nivelul doi, informăm, cu suportul financiar al OECD a fost identificat grupul de experți "Expert Grup", pentru care a fost elaborat caietul de sarcini ce se referă la evaluarea întregului sistem al plăților și taxelor de mediu, iar cu referire la redistribuirea taxelor comunicăm că prin Legea Parlamentului Nr. 356/2022 au fost aprobate modificările la Codul fiscal nr. 1163/1997, prin care 50% din quantumul taxei pentru extragerea mineralelor utile se varsă la bugetul local de nivelul întâi și 50% la bugetul local de nivelul al doilea.

Recomandări în domeniul calculului și monitorizării volumelor extrase și mișcarea acestora

Cu referire la asigurarea respectării de către beneficiari ai subsolului a cadrului normativ în domeniul executării lucrărilor de topografie minieră informăm că această acțiune a fost executată. Prin scrisoarea nr. 3948/22 din 11.10.2022, Agenția Supraveghere Tehnică (AST) a notificat 170 agenți economici, au fost identificați executorii lucrărilor de topografie miniera care nu sunt deținători ai certificatului topogeodezic și cartografic la categoria V-a, în acest sens a fost sesizată AST cu privire la faptul contravenției (art. 93 Cod Contravențional).

Cât privește evaluarea capacității instituționale și tehnice a IPM, raportate la sarcini, reconceptualizarea și întărirea capacităților după necesități, perfecționarea continuă a specialiștilor pe acest domeniu, informăm că prin scrisoarea IPM nr. 704 din 24.05.2022 au fost remise necesitățile de dotare cu mijloace tehnice pentru asigurarea supravegherii și controlului de stat. Ce ține de perfecționarea continuă, la moment UTM dezvoltă un proiect investițional pentru dezvoltarea domeniilor TIC și inginerie. (Nr. 07-09/5438 din 25.11.2022 MEC).

În sesnul îmbunătățirii sistemului de reglementare și monitoring a mișcării substanțelor minerale utile menționăm că în cazul efectuării transportului de bunuri divizibile cu vehicule rutiere cu masa egală sau mai mare de 12t, conducătorii sunt obligați să dețină tichetul de cântărire. La efectuarea controalelor în trafic, ANTA verifică corespunderea informației din tichet cu rezultatele măsurării, iar pentru perioada anului 2022, MAI a planificat achiziționarea bunurilor și serviciilor pentru construcția și dotarea cu echipament de supraveghere a circulației rutiere (6 posturi de supraveghere și calcul a vitezei medii, pentru sectoarele cu risc sporit de accidentare). Totodată prin Legea nr. 35 din 02.03.2023 pentru modificarea unor acte normative au fost operate modificări la Codul Contravențional prin care depășirea limitei de viteză urmează a fi sancționată inclusiv prin suspendarea dreptului de a conduce.

Suplimentar, menționăm ca urmare a acțiunilor de control întreprinse pe traseele publice în perioada 13.03.2023 – 17.05.2023, pentru încălcarea normelor de transportare/încărcare a bunurilor divizibile de către furnizorii de bunuri divizibile/operatorii de transport rutier, de către inspectorii Agenției Naționale Transport Auto, au fost aplicate următoarele sancțiuni:

- 269 procese-verbale cu privire la contravenție în baza art. 200 alin. (1) Cod Contravențional- fiind aplicate amenzi în mărime de 2029 u.c., achitați în bugetul de Stat – 38873 lei;

- 39 procese-verbale cu privire la contravenție la 22 furnizori în baza art. 224 alin. (4) Cod Contravențional- fiind aplicate amenzi în mărime de 5544 u.c., achitați în bugetul de Stat – 100800 lei ;

- 4 procese-verbale cu privire la contravenție în baza art. 224 alin. (7) Cod Contravențional- fiind aplicate amenzi în mărime de 150 u.c., achitați în bugetul de Stat – 2250 lei

- 339 procese-verbale privind controlul sarcinii pe osie, fiind calculate taxe în sumă de 267786 lei, fiind documentați 201 operatori de transport rutier.

Modificarea cadrului normativ prin stabilirea obligativității beneficiari ai subsolului de a transmite o copie confirmată a proiectului de execuție cu compartimentul de recultivare în forma analogică și digitală către AGRM, informăm că aceste acțiuni vor fi executate după operarea modificărilor la codul subsolului acțiuni care au fost înaintate de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale în propunerile de modificare a Codului subsolului.

Cu referire la remedierea situației create în cadrul SA "Cariera de Granit și Pietriș din Soroca" prin efectuarea controlului fiscal, cu verificarea creării fondului de recultivare, raportării și acumulării surselor financiare în acest fond, necesare recultivării și lichidării prejudiciilor cauzate mediului menționăm că, de către Serviciul Fiscal de Stat a fost inițiat:

- control repetat prin metoda verificării tematicice la capitolul TVA și impozitul pe venit la sursa de plată, pentru perioada de activitate 01.05.2016 – 31.10.2019, finalizat la data de 28.10.2022, cu adoptarea deciziei asupra cazului de încălcare a legislației nr. 768/4780 din 22.11.2022, fiind calculate suplimentar la buget obligații aferente TVA în sumă de 3 482 744 lei;

- control prin metoda de verificare totală, pentru perioada de activitate 01.01.2019 - 31.07.2022, finalizat la data de 02.12.2022, cu adoptarea decizia asupra cazului de încălcare a legislației nr.768/163 din 27.01.2023, cu calcularea suplimentară la buget a obligațiilor fiscale în sumă totală de 7 634 470 lei, inclusiv 5 088 652 lei la capitolul TVA.

Remedierea situației în cadrul SRL "Petriș Grup" ține nemijlocit de competența APL și agentul economic, la moment pe acest obiect nu are loc exploatarea substanțelor minerale utile.

Remedierea situației create în cadrul SA "Cariera Micăuți,, și anume restabilirea proiectelor de execuție cu compartimentele de recultivare, conservare și lichidare a prejudiciilor cauzate mediului din activitatea minieră pentru SA "Cariera Micăuți", aceasta acțiune nu poate fi executată deoarece depășește domeniul de competență a MM și AGRM, proiectul în cauză fiind deținut de agentul economic și urma a fi ridicat de către Procuratura Generală pe cauza penală inițiată, iar în contextul efectuării unui control fiscal sub aspectul evaziunii fiscale, falsificarea prin diminuare a costurilor de extragere raportate, Serviciul Fiscal de Stat a inițiat control prin metoda de verificare totală, aferent perioadei de activitate 01.07.2019 -28.02.2022, fiind adoptată decizia asupra cazului de încălcare a legislației nr. 517/4652 din 16.11.2022, cu calcularea suplimentară la buget a obligațiilor fiscale în sumă de 22 397 253 lei, inclusiv la capitolul impozit pe venit din activitatea de întreprinzător – 5 938 723 lei, la capitolul TVA – 442 658 lei și la capitolul taxa pentru extragerea mineralelor utile diminuată – 602 870 lei. În contextul efectuării inventarierii zăcământului existent și preluarea acestuia la balanța statului de către MM și AGRM au fost întreprinse următoarele acțiuni: a fost emisă decizia de încetare a dreptului de folosință asupra zăcământului, au fost anulate actele de confirmare a perimetrului minier, la moment Ministerul și AGRM au întreprins toate acțiunile de încetare a dreptului de folosință. Reieșind din faptul că decizia de încetare a dreptului de folosință a fost atacată în instanța de judecată, asupra dreptului de folosință a zăcământului și revenirea legală a acestuia la balanța de stat se va reveni după ce actele de încetare a dreptului de folosință asupra zăcământului complex de argilă și piatră spartă Micăuți vor deveni definitive și irevocabile.

Pe aspectul ce ține de clarificarea situației în domeniul explorării și exploatării hidrocarburilor în RM menționăm.

Referitor la acțiunile aferente încetării Acordului de concesiune întreprinse de Comisia Guvernamentală constituită HG. 621/1995

La data de 01.06.2021 prin scrisoarea nr. 01-05/1973 Comisia guvernamentală a informat Guvernul Republicii Moldova că, termenul de valabilitate a Acordului de concesiune, încheiat la 6 iulie 1995 între Guvernul Republicii Moldova și Compania de exploatare a resurselor "Redeco" LTD S.U.A., aprobat prin HG nr. 621/1995 și cesionat ulterior către S.R.L. "Valiexchimp" prin HG nr. 1102/2007, a expirat, iar clauzele Acordului de concesiune

menționat, în prezent, nu mai corespund cerințelor de oportunitate, care presupun în mod obligatoriu întrunirea unui raport de conformitate între clauzele acestuia și normele prevederilor legale în vigoare, fapt pentru ce, prevederile Acordului de concesiune au devenit caduce.

La data de 27 iulie 2022, în contextul Raportului Comisiei de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile și determinarea impactului asupra mediului aprobat prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 200/2022, Guvernul RM prin scrisoarea nr 20-06-7429, a solicitat Ministerului Mediului inițierea procesului de restituire și intrare în posesia statului asupra patrimoniului și zăcămintelor de hidrocarburi gestionate de S.R.L. „Valiexchimp”.

Astfel ca rezultat, de către Ministerul Mediului, aferent încetării Acordului de concesiune au fost întreprinse următoarele acțiuni și pregătite următoarele acte:

- Notificarea „Valiexchimp” S.R.L. privind încetarea Acordului de concesiune încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Compania de explorare și exploatare „Redeco” LTD din SUA, A fost elaborat proiectul HG cu privire la încetarea dreptului de exploatare a zăcămintelor transmis în baza Acordului de concesiune între Guvernul Republicii Moldova și Compania „Redeco” L.T.D. din SUA,
- A fost elaborat proiectul HG cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative și proiectul Legii cu privire la acordarea dreptului Guvernului de a decide transmiterea în folosință a substanțelor minerale utile de importanță națională de petrol, gaz natural, în scop de cercetare geologică și/sau exploatare geologică entităților care asigură exercitarea monopolurilor statului în domeniul cercetării geologice prin derogare de la prevederile Codului subsolului nr. 3/2009,

Totuși constatam că actualmente în Republica Moldova nu există o entitate care ar avea capacitate și experiență necesară pentru exploatarea eficientă a zăcămintelor de hidrocarburi.

De ce este necesar ca odată cu încetarea dreptului de folosință asupra zăcămintelor de hidrocarburi exploatat de către S.R.L. „Valiexchimp” acest drept să fie transmis imediat altei persoane juridice:

În procesul tehnologic de exploatare a Zăcămintelor de hidrocarburi (gaz combustibil Victorovca și țiței Văleni) nu este posibil de stopat imediat exploatarea din considerentele că există riscul acumulării presiunii în sonde și pot avea loc scurgeri de petrol sau explozii/incendii la gaze care pot duce la procese de poluare a mediului grave. Respectiv, fiind necesară asigurarea procesului de exploatare continuă până la decizia Guvernului de a iniția o nouă concesiune sau conservarea/lichidarea sondelor existente.

La moment Comisia guvernamentală de supraveghere a executării Acordului de concesiune a propus conform solicitării Guvernului RM nr. 20-06-7429 din 27.07.2022 ca odată cu încetarea termenului Acordului de concesiune infrastructura aferentă exploatării zăcămintului să fie transmisă către Agenția Proprietății Publice. Însă analizând situația de facto s-a constatat că infrastructura ce urmează a fi transmisă către Agenția Proprietății Publice este indispensabilă procesului de exploatare a zăcămintelor de hidrocarburi atât timp cât sondele de exploatare nu au fost supuse conservării sau lichidării conform unui proiect tehnic.

Respectiv pentru inițierea unei noi concesiuni ar fi necesară o perioadă mai îndelungată, luând în calcul inventarierea și aprobarea zăcămintelor de hidrocarburi, plus efectuarea unui studiu de fezabilitate, astfel riscând ca în această perioadă zăcămintele de hidrocarburi să nu fie exploatate de nimeni implicând riscuri majore. Se consideră oportun până la inițierea unei noi concesiuni sau decizii de conservare/lichidare a sondelor de exploatare a hidrocarburilor, zăcămintele și infrastructura, odată cu încetarea Acordului de concesiune, să fie transmise prin derogare de la Lege, temporar, pentru exploatare către o Întreprindere de Stat sau altă instituție cu capacitate de exploatare, ulterior fiind necesare și lucrări de cercetare/reevaluare. Ministerul Mediului în regim prioritar în comun cu Agenția Proprietății Publice va examina acest subiect pe aspectul preluării infrastructurii către APP și zăcămintului la balanța de stat cu întreprinderea acțiunilor ulterioare impuse de legislație.

La remedierea situației în domeniul explorării și exploatării apelor subterane care reprezintă o sursă strategică de alimentare a populației cu apă, vor fi revăzute aspectele ce țin de

coordonarea proiectării/forării sondelor arteziene în procesul de operare a modificărilor la Codul subsolului.

La moment autorizația pentru proiectarea și forarea sondelor arteziene nu este emisă de Minister sau Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale. Aceasta este emisă de administrațiile publice locale, proces reglementat de legea 163/2010 privind executarea lucrărilor în construcții. Un alt aspect care urmează a fi reglementat este autorizarea persoanelor fizice și juridice care prestează servicii de foraj, este necesară atestarea deținerii utilajului certificat și specialiștilor calificați aferent serviciului prestat.

Cu referire la situația creată în cazul SA „Minierul”, r-nul Dubăsari informăm că, MM a aprobat Ordinul nr 68 din 27 aprilie „Cu privire la încetarea dreptului de folosință asupra sectorului de subsol – zăcămintul de calcar pentru tăierea blocurilor și plăcilor „Cocieri”, transmis pentru exploatare industrială Societății pe Acțiuni „Minerul”, astfel la moment zăcămintul a fost preluat la balanța de stat ca zăcămint în rezervă.

**Secretar de stat
al Ministerului Mediului**

Grigore STRATULAT